

Пісня про віщого Олега
Олександр Пушкін

Збирається віщий Олег-войовник
З хозарами знов воювати;
За напад — мечам і пожарам прирік
Він ниви хозарські і хати.
Із військом своїм, в царгородській броні,
Князь їде полями на вірнім коні.

Із темного лісу старий чарівник
Виходить назустріч поволі,
Перунові тільки покірний старик,
Провісник він лю?дської долі.
В мольбах, в ворожбі все життя він провів.
І князь біля нього коня зупинив.

"Повідай, улюбленцю вічних богів,
Чи скоро я землю покину?
Чи скоро, на радість моїх ворогів,
Мене покладуть в домовину?
Не бійся, будь чесний в своїй ворожбі —
Баского коня подарую тобі".

"Волхви не бояться земних владарів,
Волхвам — за пророче їх слово —
Не треба багатих князівських дарів,-
Правдива і вільна їх мова.
Хоч роки майбутні таяться в імлі,
Та бачу я долю твою на чолі.

Послухай, що скаже тобі ворожбит:
Ти славний своїми боями,
І твій ворогами не здоланий щит
Царграда оздоблює брами;
І хвилі, і землю скорив ти в бою,
І недруги заздять на долю твою.

І моря бурхливого зрадницький вал
Твої не пошкодив вітрила,
Тебе не поранив лукавий кинджал,
Ворожа стріла не вразила...
Не відаєш ран ти у грізній броні,

Бо є охоронець у тебе в війні.

Твій кінь бойових не лякається діл,
Він, пановій волі покірний,
То смирний стоїть перед хмарами стріл,
То скаче, товариш твій вірний.
Його не лякає жорстока броня...
Але від свого ти загинеш коня".

Олег усміхнувся; одначе чоло
Прорізала думка журлива.
Він, спершись рукою на бранне сідло,
Злізає з коня мовчазливо;
І вірного друга князівська рука
Востаннє голубить, ласкава й легка.

"З тобою, мій друже, мій вірний слуга,
Пройшов я походи великі;
В стремено твоє вже не ступить нога,
Нам час розлучитись навіки.
Прощай, утішайся у лузі щодня!
Ви, отроки-друзі, візьміть-но коня,

У луг одведіть, де трава запашна,
Попоною спину вкривайте,
Добірного завжди давайте зерна,
Водою з джерел напувайте".
І отроки миттю з конем одійшли,
І князю нового коня підвели.

Олег бенкетує між друзів своїх
В гаю, на зеленому схилі;
Їх кучері білі, як ранішній сніг
На предківській славній могилі.
Дружинники згадують юність свою,
Коли з ворогами рубались в бою.

"А де мій товариш, де кінь мій баский? —
Промовив Олег своїм слугам. —
Скажіть, чи здоровий, чи досі, легкий,
Розкішним він бігає лугом?"
І чує слова: на крутому горбі
Давно відпочинок знайшов він собі.

І голову буйну Олег похилив
І думає: "Що ж чарування?
Коли б не послухав брехливих я слів,
Відкинув дурне віщування,
Носив мене б кінь до останнього дня!"
І хоче він бачить останки коня.

Ось їде могутній Олег до ріки,
З ним гості його посивілі,
І бачить: коня благородні кістки
Лежать на дніпровому схилі;
Їх мие негода, їх порох вкрива,
Над ними шумує шовкова трава.

І, тихо ступивши на череп німий,
Князь мовив: "Спи, друг одинокий!
Тебе пережив твій хазяїн старий,
І от, як скінчу свої роки,-
Не ти на траву упадеш запашну
І кров'ю жаркою напоїш труну!"

І мовив Олег тоді друзям своїм:
"Чи кістка страшна мені тлінна?"
Із жовтого черепа тихо між тим
Гадюка повзла домовинна,
Круг ніг його чорним кільцем обвилась,
І крикнув зненацька ужалений князь.

Схиляються гості над тілом в журбі,
У келихах піняться вина;
Князь Ігор і Ольга сидять на горбі;
Хмільна бенкетує дружина.
Дружинники згадують юність свою,
Коли з ворогами рубались в бою.

Переклад Ю. Карського